

ТЛУМАЧЕННЯ ГОСПОДНЬОЇ МОЛИТВИ

Пролог. Я прийняв береженого Богом Владику, що звернувся до мене зі своїми шанованими посланнями; духовно він завжди [біля мене] й ніколи не може бути відсутнім, але водночас — унаслідок великої своєї доброчесности, якою володіє з причин, що їх Бог вклав у саму [його] природу, — він не ухиляється від того, щоб богонаслідувально спілкуватися зі своїми рабами.

Тому, дивуючись величі його поблажливости, я поєднав свій страх перед ним із бажанням спілкуватися з ним, і з цих двох почуттів, зі страху й бажання спілкуватися, а також із поваги й прихильности у мене витворилася єдина любов. Отож, мій страх перед ним, поєднуючись із бажанням спілкуватися з ним, не перетвориться на ненависть, до того ж це бажання, поєднуючись із розсудливим страхом, не перейде в зневагу; а любов, будучи законом, засвоює собі зі страху й прихильности тільки те, що за природою споріднене з нею, і водночас прихильністю вона вбиває ненависть, а шанобливим страхом далеко проганяє зневагу. Блаженний Давид, розуміючи, що страх, порівняно з іншими почуттями, передусім входить до складу любови до Бога, каже: *Страх Господній — чистий: він вічно перебуває* (Пс. 19, 10)¹. Очевидно, що він відрізняє цей страх від іншого, тобто від страху покарання за гріхи, оскільки любов, щойно з'явившись, проганяє цей останній із серця, і він повністю зникає, як свідчить про це

¹ Тут і далі Святе Письмо цитуємо за перекладом о. Івана Хоменка. — Прим. пер.

цієї молитви, відкрити мій розум для осягнення прихованих у ній таємниць і дати мені відповідне слово для того, щоб роз'яснити їх. Адже ця молитва містить у собі весь вказаний намір [Божий], таємно прихований у короткому викладі, або, краще сказати, містить у собі сенс [усього], що проповідують для сильних [духом]. Адже воплочене Слово Боже у словах цієї молитви дає нам прошення, навчаючи [нас] засвоювати ті блага, які справді дає лише Бог Отець, [діючи] через Сина — за природою своєю Посередника у Святому Дусі. Й оскільки, за словами божественного апостола, Посередником між Богом і людьми є Господь Ісус, то саме Він, через своє тіло, являє їм невідомого Отця, а через Дух приводить у собі самому до Отця людей, що примирилися й для яких і заради яких Він беззастережно став людиною; Він стає Самозвершувачем і Вчителем нових таємниць, яких так багато, що розум не може осягнути ні їхньої кількості, ні величі. Серед них Він дарував людям, від надміру [своєї] щедрости, сім найголовніших, сенс яких, як я сказав, саме й криється в потаємному змісті цієї Молитви. Це такі таємниці: богослов'я, усиновлення в благодаті, рівночасність [людей] з ангелами, причастя вічного життя, відновлення [людського] ества в його початковому безпристрасному стані, знищення закону гріха й повалення лукавого, який підпорядкував нас, через підступ, своїй тиранічній владі. А тепер перевіримо сказане.

Вопличене Слово Боже навчає богослов'я, показуючи в собі Отця й Святого Духа, тому що весь Отець і весь Святий Дух суттєво й досконалим чином перебували в цілковито воплоченому Сині, не воплочуючись самі, але виявляючи прихильне бажання (Перший) і сприяючи воплоченню (Другий) Сина. Слово перебувало розумним і живим, ніким іншим не пізнаваним за суттю, крім Отця й Духа, та іпостасно з'єднаним, відповідно до [свого] чоловіколюбства, з тілом.